

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**De Nieuwe En Naauwkeurige Neederlandse Hovenier,
Onderwyzende hoe hier te Lande, onder dit Climaat een
Thuin, met zyn Parken, Paaden, Glintingen en Heiningen
wel zal aangeleid, en hoe de Boomen aan ...**

Te Leyden, 1735

Het Enten met de Kroon

[urn:nbn:de:bsz:31-139361](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-139361)

LEERLING.

Na dat ik deze manier van Enten nu geleerd heb, zo wilde ik UE nog eens verzoeken, om my het middel te leeren, hoe de Enten van verre gebragt werden, gelyk UE my gefegd heeft, te hebben, die Tweehondert mylen ver gezonden zyn.

ERVAARE.

Steld dat gy aan iemand kennis heeft, op de plaats, daar gy eenige foort van Enten van daan wilt hebben, gy moet u vriend laten weten, wat foort gy wel zoud begeeren, en verfoeke hem het dikste einde van de Enten, in een grooten Appel te steeken, en in een welverzegelde doos te leggen, en aan den bode of post over te behandigen, deze Enten zullen also wel bekwaam zyn, als die gy in de kelder bewaard, dus zend men in Vrankryk, de Enten van vergelege Provintien, die nog onbekend zyn, en voor namentlyk van Peeren, die meest de pync waard zyn.

VIII. HOOFDPUNT.

Van het Enten met de Kroon.

LEERLING.

IK geloof, myn Heer en vriend, dat ik UE by na alles gevraagt heb, wat 'er omtrent het Enten te doen is, en indien 'er nog iets te vragen is, aangaande dit naaukeurig werk, zo is het de manier om met de kroon te Enten.

ERVAARE.

Het schynd dat gy deze vraag voor het laatste hebt gelaten, op dat onsen arbeid met te beter beleid zoude geschieden, inder daad 't is een goede manier, in 't begin van de eerste en ligste dingen te handelen, om zo veel te beter, en gelyk als met trappen, tot de kennis der verhevenste dingen te koomen; De kunst van met de kroon te Enten, is voor de grootste boomen, en om dezereeden ben ik verblyd, dat het geene wy over deze zaak te zeggen hebben, het besluit maakt, en de kroon van al dat gy moet weten, aangaande het Enten, en ik denk niet dat gy in deze les meerder moeite zult vinden als in de voorgaande, in tegendeel, de kennis en bekwaamheid die gy van de andere manieren hebt, zullen

HOOVEN EN THUYNEN. 87

zullen u deze heel ligt doen begrypen, nadien zy weinig verschilt, van het even voorgaande Enten.

Deze manier werd met de kroon genaamd, om dat de Enten rondom de stam tusschen het hout en de schors, als by manier van een kroon gesteld werden, dat men op tweederley manieren kan doen, die ik u kortelyk zal onderwyzen. Wat de eerste belangd, men moet op het eind van Maart, of begin van April, met de oude Maan, het lighaam of tak van een boom die in zyn hooge sap is, doorzagen; Dat's te zeggen, welkers schors van het hout affcheid, op een gladde gave plaats, die niet kwaftig is, de snede van de zaag met het snoeymes wat verholpen zynde, op de manier als in het voorgaande Enten, zo neemt men een ent gelyk als in de voorgaande, en snyd die aan eene kant alleenlyk, vervolgens maakt men een opening tusschen het hout en de schors van de stam, met een ivoire wiggetje (of hecht van 't occuleermes) of iets anders; Ter diepte van een duim breed, en steld 'er het ent in, met de afgesneede zyde teegen het hout, op deze manier kan men veele Enten op eene stam zetten, maar men moet ook aanstonds het plat van de stam, met Entwafsch, of op de voorgaande wyse bedekken.

De tweede manier om met de kroon te Enten, is het zelve, voor zo veel het snyden en setten van het ent belangd, maar in plaats van tusschen het hout en de schors te setten, zo snyd men met de punt van 't Occuleermes de schors open daar men 't ent wil stellen; en men opend aan weerkanten de schors om plaats voor het ent te maken, op de manier van het Occuleeren, en op deze wys kan men ook veel Enten op eenen boom stellen.

Daar en boven moet men in deze manier het uiterste van de stam omwinden om de Enten te verzeekeren, en verders behandelen als in 't voorgaande.